

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII

dla klasy drugiej liceum i technikum

Przedmiotowy System Oceniania z religii został opracowany na podstawie „Programu Nauczania Religii Rzymskokatolickiej w Przedszkolach i Szkołach” zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Częstochowie 19 września 2019 roku.

Przedmiotowy System Oceniania z katechezy jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 roku w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

Najważniejsze punkty Przedmiotowego Systemu Oceniania z katechezy:

1. Cele.
2. Zasady.
3. Obszary podlegające ocenie na katechezie w klasie drugiej.
4. Prawa i obowiązki ucznia oraz katechety.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Kształtowanie motywacji do uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, uzdolnieniach ucznia.
5. Wychowanie do odpowiedzialności ucznia, co w konsekwencji ma prowadzić do samokontroli, samooceny i samokształcenia.
6. Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym.
7. Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swego życia.
8. Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego.
9. Kształtowanie sumienia.
10. Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie.
11. Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i odczytywanie własnych zadań w społeczności Kościoła, narodzie, rodzinie, grupie szkolnej i koleżeńskiej.

Ad. 2. Zasady

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów i o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
5. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
6. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
7. Uczeń jest zobowiązany do noszenia zeszytu, ćwiczeń (kart pracy) i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
8. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe; jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien napisać sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.

9. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (prawnego opiekuna) przed lekcją.
10. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i inne formy przyjęte w danej szkole); nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów lub kartkówek.
11. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
12. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
13. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
14. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Ad. 3. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasie drugiej

1. Formy ustne:
  - odpowiedzi ustne;
  - opowiadania odtwórcze i twórcze;
  - prezentacja (referat, prezentacja multimedialna).
2. Formy pisemne:
  - sprawdziany, testy, kartkówki;
  - zadania domowe;
  - wypracowania (opowiadanie, charakterystyka, list, zaproszenie, telegram);
  - ćwiczenia wykonane podczas lekcji.
3. Formy praktyczne:
  - realizacja projektów (np. album, gazetka, przedstawienia);
  - podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy szkolnej;
  - tworzenie pomocy dydaktycznych;
  - rozwijanie postawy religijnej (np. udział w przedstawieniach szkolnych o charakterze religijnym, konkursach religijnych, poszerzanie wiadomości o literaturę religijną, korzystanie ze stron internetowych o tematyce religijnej);
  - aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.

Ad. 4. Prawa i obowiązki ucznia oraz katechety

Uczeń ma obowiązek:

- prowadzić zeszyt przedmiotowy;
- pozytywnie zdać wszystkie sprawdziany i testy;
- w razie nieobecności na sprawdzianie lub teście napisać tę pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły;
- poprawić ocenę niedostateczną w ciągu tygodnia od otrzymania wyników sprawdzianu wiedzy.

Uczeń może:

- uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem) za prace typu: projekty, albumy, prezentacje multimedialne itp.;
- otrzymać ocenę celującą za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych;
- za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny, Olimpiada Teologii Katolickiej) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną).

Katecheta ma obowiązek:

- powiadomić ucznia o sprawdzianie lub teście na tydzień przed terminem;
- sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, z wynikami testu zapoznać rodziców (prawnych opiekunów) (poprzez dziennik elektroniczny lub w czasie konsultacji, wywiadówek, dni otwartych);
- udzielać informacji rodzicom (prawnym opiekunom) oraz uczniom na temat prac pisemnych i postępów ucznia w nauce.

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
  - błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
  - nie ocenia się estetyki pisma w zeszycie przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach;
  - uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem;
  - uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
  - zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów;
  - wydłużanie czasu pracy;
  - ograniczenie ilości ćwiczeń wykonywanych w czasie zajęć.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadomianie rodziców (prawnych opiekunów) o ocenach ich dzieci (podopiecznych) odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami Wewnętrzny Systemu Oceniania.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- prowadzi zeszyt i odrabia zadania domowe;
- jest wzorem dla innych pod względem pilności, odpowiedzialności, samodzielności;
- wyczerpująco wypowiada się na temat poruszanego zagadnienia, wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza podstawę programową;
- uczestniczy w konkursach religijnych;
- angażuje się w przygotowanie jasełek, misteriów, rozważań, nabożeństw, adoracji;
- samodzielnie poszerza zdobytą na lekcjach wiedzę poprzez lekturę Pisma Świętego, czytanie książek religijnych oraz prasy katolickiej, korzystanie ze stron internetowych o tematyce religijnej;
- aktywnie uczestniczy w lekcji i biegle posługuje się zdobytą wiedzą.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- prowadzi starannie zeszyt i odrabia zadania domowe;
- prezentuje wiedzę, wypowiadając się swobodnie i wyczerpująco;
- jest odpowiedzialny i samodzielny;
- w poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia;
- odznacza się dużą aktywnością na katechezie;
- umie współpracować w grupie.

Na ocenę dobrą uczeń:

- prowadzi starannie zeszyt, odrabia zadania domowe;
- samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia);
- angażuje się w daną jednostkę lekcyjną;
- opanował materiał przewidziany w podstawie programowej;
- konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji;

- stara się dobrze współpracować w grupie.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- przychodzi przygotowany do zajęć;
- prowadzi zeszyt;
- opanował łatwe, niezbędne wiadomości oraz umiejętności;
- udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela;
- stara się angażować w pracę grupy.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- opanował konieczne pojęcia religijne;
- prowadzi zeszyt;
- przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania;
- prezentuje minimalny poziom postawy i umiejętności;
- wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy;
- czasem angażuje się w pracę grupy.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- nie prowadzi zeszytu;
- nie opanował minimum podstawy programowej;
- nie skorzystał z pomocy nauczyciela i kolegów w celu poprawienia ocen.

II. Szczegółowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- opanował materiał przewidziany podstawą programową w stopniu bardzo dobrym;
- biegle posługuje się zdobytą wiedzą;
- uzupełnia zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę literatury religijnej;
- uczestniczy w organizowanych konkursach;
- jest wzorem i przykładem dla innych uczniów;
- w życiu codziennym kieruje się dobrem własnym i drugiego człowieka.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- omawia drogi poznania Boga według św. Tomasza z Akwinu;
- wyjaśnia rolę wiary i rozumu w poszukiwaniu Boga;
- opowiada historie Noego, Abrahama, Maryi i Józefa oraz potrafi dostrzec między nimi związki;
- charakteryzuje i omawia postawy modlitewne postaci biblijnych;
- analizuje treść Kazania na Górze;
- wyjaśnia, czym jest Miłosierdzie Boże, na czym polega i czym jest miłosierdzie w relacjach międzyludzkich;
- omawia formy modlitwy i trudności, które można napotkać na modlitwie;
- omawia przykazania Dekalogu;
- opisuje formy i sposoby działania sekt;
- wyjaśnia naukę Kościoła w kwestiach życia (*in vitro*, aborcja, eutanazja, zabójstwo), czystości i seksualności człowieka;
- omawia fakty, które były przyczynami i skutkami reformacji;
- omawia inicjatywy podejmowane na rzecz jedności chrześcijan;
- opisuje przebieg obrony Jasnej Góry i odsieczy wiedeńskiej;
- wyjaśnia rolę Maryi w historii narodu polskiego;
- wyjaśnia, czym jest nawrócenie i podaje przykłady osób świętych, które się nawróciły;
- opowiada o wydarzeniach związanych z narodzeniem, męką, śmiercią i zmartwychwstaniem Jezusa Chrystusa;
- troszczy się o osobistą dojrzałość religijną;
- zna zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, VI prawd wiary).
- posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dobrą uczeń:

- wie, że dzięki wierze i rozumowi można poznać Boga;
- opowiada historie życia postaci biblijnych, które są wzorami zaufania Bogu;
- zna treść Kazania na Górze i potrafi ją krótko omówić;

- wie, czym jest Miłosierdzie Boże oraz wymienia osoby, które przyczyniły się do jego rozpowszechnienia;
- wie, że podczas modlitwy można napotkać różne problemy, zna sposoby ich przewycięzania;
- krótko omawia przykazania Dekalogu;
- zna podstawowe mechanizmy działania sekt i potrafi się im przeciwstawić;
- wyjaśnia naukę Kościoła w kwestiach życia (*in vitro*, aborcja, eutanazja), czystości i seksualności człowieka;
- zna przyczyny reformacji i wymienia niektóre postaci z nią związane;
- podaje informacje dotyczące obrony Jasnej Góry i odsieczy wiedeńskiej;
- zauważa wpływ religijności maryjnej na dzieje Polski;
- opowiada życiorysy niektórych nawróconych świętych;
- opowiada o wydarzeniach dotyczących narodzenia Jezusa, Jego męki, śmierci i zmartwychwstania;
- zna okresy roku liturgicznego;
- stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych;
- troszczy się o osobistą dojrzałość;
- zna zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, VI prawd wiary);
- posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wie, co to jest wiara;
- wymienia niektóre postaci biblijne i z pomocą katechety omawia ich życie;
- wie, czym jest Miłosierdzie Boże oraz zna Koronkę do Miłosierdzia Bożego;
- wie, czym jest Dekalog;
- z pomocą katechety krótko omawia przykazania Dekalogu;
- rozumie istotę i konieczność czystości w życiu;
- wie, czym była reformacja i zna jej skutki;
- podaje podstawowe informacje dotyczące obrony Jasnej Góry i odsieczy wiedeńskiej;
- rozumie znaczenie nawrócenia w życiu chrześcijanina;
- wymienia i krótko opisuje wydarzenia związane z narodzeniem Jezusa, Jego męką, śmiercią i zmartwychwstaniem;
- stara się świadomie przeżywać gesty, słowa i postawy religijne;
- troszczy się o osobistą dojrzałość religijną;
- zna podstawowe zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, VI prawd wiary);
- posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- z pomocą katechety wymienia postaci Nowego Testamentu, które są wzorami do naśladowania;
- z pomocą katechety wyjaśnia, czym jest Miłosierdzie Boże;
- z pomocą katechety wyjaśnia poszczególne przykazania Dekalogu;
- rozumie naukę Kościoła dotyczącą przykazań Dekalogu;
- rozumie istotę i konieczność czystości w relacjach międzyludzkich;
- rozumie rolę Maryi w historii Polski;
- wie, że obrona Jasnej Góry i odsiecz wiedeńska są ważne;
- rozumie potrzebę obrony wiary;
- wie, że Kościół prowadzi dzieła misyjne;
- z pomocą katechety wymienia podstawowe fakty z życia Jezusa Chrystusa;
- stara się o świadome przeżywanie gestów, słów i postaw religijnych;
- troszczy się o osobistą dojrzałość;
- zna Dekalog i Credo;
- posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- W przypadku otrzymania ze sprawdzianu oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jednorazowej jej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem, przy czym w dzienniku zachowane są obie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się od niej zgodnie z procedurami przewidzianymi w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Poznanie Jezusa Chrystusa i Jego nauki.
- Opanowanie wiedzy i umiejętności określonych w programie nauczania katechezy na poszczególnych poziomach zgodnie z systemem oceniania.
- Znajomość omawianych symboli wiary.
- Znajomość religijnych korzeni wybranych elementów kultury polskiej.
- Znajomość okresów liturgicznych i rozumienie ich w kontekście biblijnym i życia chrześcijańskiego.
- Znajomość symboliki liturgicznej.
- Aktywne uczestnictwo w Eucharystii.
- Zastosowanie wskazań prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych.
- Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości, charakteru w oparciu o prawo Boże.
- Znajomość sposobów i rodzajów modlitwy oraz biblijnych wzorów modlitwy.
- Umiejętność rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim.
- Umiejętność reagowania na niewłaściwe zachowania.
- Odczytywanie własnych zadań we wspólnocie parafialnej, rodzinnej, koleżeńskiej, szkolnej.
- Zaangażowanie w różne formy apostołstwa.
- Umiejętność wyrażania własnych opinii.
- Postawa akceptacji i tolerancji